


شماره:	۹۷/۱۷۴۴۵۹	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی و مهندسان مشاور
تاریخ:	۱۳۹۷/۰۴/۱۲	
موضوع: دستورالعمل نحوه انتخاب عوامل و تعیین حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مشاوران، سال ۱۳۹۷		
<p>در چارچوب نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور، موضوع ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و مواد (۶) و (۷) آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی مصوب سال ۱۳۵۲، دستورالعمل پیوست در سیزده صفحه به همراه هشت ضمیمه که مبانی آن به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، از نوع گروه دوم (لازم‌الاجرا) برای انتخاب عوامل و تعیین حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مشاوران، ابلاغ می‌شود تا برای پرداخت هزینه خدمات از تاریخ ۹۷/۱/۱ به بعد قراردادهای منعقد شده قبل از تاریخ ۹۶/۴/۱ به‌مورد اجرا گذاشته شود.</p> <p>چنانچه انتخاب مشاور برای انجام خدمات نظارت کارگاهی به روش تعرفه، موضوع بند (۶) ماده (۱۶) آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره، مصوبه شماره ۱۹۳۵۴۲/ت۴۲۹۸۶ک مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱، انجام شده باشد، اعمال هرگونه ضریب افزایشی یا کاهشی (پلوس یا مینوس) به دستورالعمل پیوست ممنوع است. همچنین استفاده از این تعرفه در روش‌های انتخاب براساس کیفیت (QBS) و انتخاب بر اساس کیفیت و قیمت (QCBS) ممنوع است.</p> <p>یادآور می‌شود دستورالعمل‌های ابلاغی از نوع گروه ۲ مطابق با بند (۲) ماده (۷) آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی، دستورالعمل‌هایی است که به‌طور کلی و برای موارد عادی تهیه می‌شود و برحسب مورد کارفرمایان و مهندسان مشاور و پیمانکاران و عوامل دیگر می‌توانند به تشخیص خود مفاد دستورالعمل یا ضوابط یا معیارهای آن را با توجه به کار موردنظر و در حد قابل قبولی که در دستورالعمل تعیین شده تغییر داده و آن را با شرایط خاص کار موردنظر تطبیق دهند.</p>		
<p>محمد باقر نوبخت</p> 		

صفحه ۱ از ۱۳	بخشنامه به دستگاههای اجرایی و مشاوران
پیوست بخشنامه شماره ۹۷/۱۷۴۴۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۲	
<p>هدف و دامنه کاربرد</p> <p>این دستورالعمل برای تعیین حق الزحمه قرارداد خدمات نظارت کارگاهی (بند ۱-۶) است که بین مهندس مشاور (بند ۱-۲) و کارفرما (بند ۱-۱) منعقد می‌شود. یادآور می‌گردد، قرارداد عوامل نظارت کارگاهی (بند ۱-۸) با توافق مهندس مشاور و عوامل یادشده، در چهارچوب قانون کار و ضوابط آن منعقد می‌شود.</p> <p>۱. تعاریف</p> <p>واژه‌های مورد استفاده در این دستورالعمل دارای تعاریف زیر می‌باشند:</p> <p>۱-۱ کارفرما</p> <p>تمامی دستگاههای موضوع ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور</p> <p>۱-۲ مهندس مشاور</p> <p>شخص حقوقی است که برای نظارت بر اجرای کار در چهارچوب اختیارات و مسئولیت‌های تعیین شده در اسناد و مدارک پیمان (شامل موافقتنامه، شرایط عمومی و مدارک منضم به پیمان) و همچنین قرارداد نظارت و ضمایم آن، از سوی کارفرما به پیمانکار معرفی می‌شود.</p> <p>تبصره: ضوابط مربوط به استفاده از <u>شخص حقیقی</u> برای نظارت بر اجرای کار طبق ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوط بوده و مفاد این بخشنامه برای آن قابل استفاده نمی‌باشد.</p> <p>۱-۳ قرارداد نظارت</p> <p>متنی حقوقی است که بین کارفرما و مهندس مشاور برای انجام خدمات نظارت براساس شرح خدمات معین (موضوع بند ۲) و مطابق با پیوست بخشنامه شماره ۵۴/۲۴۶۰-۵۴/۸۴۲ مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ امضا و مبادله می‌گردد.</p> <p>۱-۴ نظارت</p> <p>مجموعه خدمات و اقداماتی است که طبق شرح خدمات معین، (موضوع بند ۲) و در چهارچوب قرارداد نظارت توسط مهندس مشاور انجام می‌گیرد.</p> <p>۵-۱ حق الزحمه ماهانه</p> <p>کل مبلغ ماهانه است که به ازای انجام خدمات نظارت کارگاهی و تجهیزات استفاده شده طبق مفاد قرارداد نظارت و با رعایت مقررات مربوط، براساس این دستورالعمل تعیین و به مهندس مشاور پرداخت می‌گردد.</p> <p>۶-۱ نظارت کارگاهی</p> <p>مجموعه خدمات و اقداماتی است که توسط عوامل نظارت کارگاهی با پشتیبانی دفتر مرکزی، حین اجرای عملیات، طبق شرح خدمات مربوط، در <u>محل اجرای پروژه</u> (کارگاه) انجام می‌گیرد.</p>	

صفحه ۲ از ۱۳	بخشنامه به دستگاههای اجرایی و مشاوران
پیوست بخشنامه شماره ۹۷/۱۷۴۴۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۲	
<p>۷-۱. نظارت عالی</p> <p>مجموعه خدمات و اقداماتی است که توسط عوامل مهندس مشاور، حین اجرای عملیات پروژه، طبق شرح خدمات مربوط، انجام می‌گیرد. شرح خدمات یادشده در ضمیمه شماره "۱" این دستورالعمل، به عنوان راهنما ارائه شده است.</p> <p>یادآوری: قرارداد و حق الزحمه مربوط به خدمات نظارت عالی، خارج از متن این بخشنامه بوده و طبق ضوابط مربوط تعیین می‌گردد.</p> <p>۸-۱. عوامل نظارت کارگاهی</p> <p>افراد واجد شرایطی هستند که طبق ضوابط بند ۳ و توضیحات زیر تعیین شده و دارای قرارداد با مهندس مشاور می‌باشند:</p> <p>۸-۱-۱. سرنظر</p> <p>به فردی گفته می‌شود که دارای مدرک دانشگاهی در یکی از رشته‌های مهندسی با حداقل درجه تحصیلی کارشناسی و حداقل ۱۰ سال سابقه کار، پس از اخذ مدرک کارشناسی باشد. تعیین سرنظر در پروژه‌هایی که حداقل یکی از موارد ذیل مصداق دارد، برای انجام هماهنگی بین دفتر مرکزی مشاور، کارگاه اجرایی و کارفرما، الزامی است:</p> <p>۸-۱-۱-۱. در پروژه‌هایی که بنا به تشخیص کارفرما دارای طراحی و اجرای پیچیده بوده و مبلغ سالیانه پیمان آنها پنجاه میلیارد ریال و بالاتر باشد.</p> <p>۸-۱-۱-۲. در صورتی که مهندس مشاور در یک زمان، نظارت کارگاهی چند پروژه را در قالب یک قرارداد نظارت عهده‌دار باشد.</p> <p>تذکره ۱: "سرنظر" باید ماهانه حداقل $\frac{1}{3}$ ساعات کاری ماهانه را در کارگاه و حداقل $\frac{1}{3}$ آن را در دفتر مرکزی برای همان پروژه انجام وظیفه نماید. ساعات کاری باقیمانده را باید در کارگاه یا در دفتر مرکزی، براساس نیاز پروژه انجام وظیفه نماید. در هر صورت میزان ساعات کاری ماهانه سرنظر برای یک پروژه منطبق با بند ۷ می‌باشد.</p> <p>تذکره ۲: در مورد سرنظر، ضریب منطقه‌ای و ضریب ویژگی کار، موضوع بندهای ۴-۱ و ۴-۲، فقط به مدت کارکرد ایشان در محل کارگاه قابل اعمال می‌باشد.</p> <p>۸-۱-۲. مهندس ناظر</p> <p>به فردی گفته می‌شود که دارای مدرک دانشگاهی در یکی از رشته‌های مهندسی با درجه تحصیلی کارشناسی و حداقل ۳ سال سابقه کار است.</p> <p>۸-۱-۳. کمک ناظر</p> <p>مهندس صرفاً با سابقه کار کمتر از ۳ سال یا کاردان فنی با حداقل ۷ سال سابقه کار می‌باشد که زیر نظر سرنظر یا مهندس ناظر به امر نظارت می‌پردازد.</p>	

صفحه ۳ از ۱۳	بخشنامه به دستگاههای اجرایی و مشاوران
پیوست بخشنامه شماره ۹۷/۱۷۴۴۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۲	
<p>۸-۴. کاردان فنی</p> <p>فردی است که دارای مدرک تحصیلی کاردانی و حداقل ۳ سال سابقه کار است.</p> <p>۹-۱. حق الزحمه مبنا (B)</p> <p>حق الزحمه ماهانه عوامل نظارت کارگاهی بدون اعمال ضرایب است که برحسب طبقه شغلی و سابقه کار هر یک از عوامل، مقادیر آن تعیین می شود. جدول حق الزحمه مبنا برای سال ۱۳۹۷، در ضمیمه شماره ۵ ارائه شده است.</p> <p>تبصره ۱: حق الزحمه مبنای افراد با درجه تحصیلی دیپلم، با اعمال ضریب ۰/۹۵ از ردیف مربوط به کاردان فنی محاسبه می شود. حداقل درجه تحصیلی عوامل نظارت کارگاهی از ابتدای سال ۱۳۹۸، کاردانی خواهد بود.</p> <p>تبصره ۲: حق الزحمه نقشه بردار با مدرک تحصیلی دیپلم (با رعایت تبصره ۱) و کاردانی از ردیف مربوط به کاردان فنی و با مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر متناسب با شرح وظایف وی، از ردیف مهندس ناظر یا سرنایز محاسبه و پرداخت می شود.</p> <p>۱۰-۱. سابقه</p> <p>شاخص زمانی تجربه عوامل نظارت کارگاهی (برحسب سال) است که طبق ضوابط این دستورالعمل محاسبه یا تعیین می شود.</p> <p>۱۱-۱. مبلغ سالیانه پیمان</p> <p>مبلغ سالیانه پیمان، نسبت مبلغ اولیه به مدت اولیه پیمان (بر حسب سال) می باشد.</p> <p>۱۲-۱. ساعات کار عادی</p> <p>ساعات کار عادی، ساعات کاری است که در فاصله زمانی ۶ بامداد الی ۲۲ انجام می شود و سقف ماهانه آن طبق بند ۷ است. چنانچه با توافق کارفرما و منطبق با عملیات اجرایی، زمان انجام ارائه خدمات نظارت کارگاهی در طول ماه از سقف مربوط افزایش یابد، حق الزحمه مازاد طبق ضوابط مربوط (موضوع بند ۸) محاسبه می گردد.</p> <p>۲. وظایف</p> <p>مهندس مشاور موظف است طبق مفاد "شرح عمومی خدمات مشاوره در دوره ساخت و تحویل کار برای طرحهای غیرصنعتی، موضوع بخشنامه شماره ۵۴/۹۷۷-۱۲۹۵-۱۰۲ مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۱" که جزء لاینفک قرارداد نظارت می باشد، خدمات نظارت را انجام دهد (اهم وظایف مربوط به نظارت کارگاهی، در ضمیمه شماره ۱ این دستورالعمل، ارائه شده است).</p> <p>تذکر: در هر صورت بر <u>عدم تفکیک</u> واحدهای انجام دهنده خدمات <u>نظارت عالی</u> و <u>کارگاهی</u> تأکید می گردد.</p>	

صفحه ۴ از ۱۳	بخشنامه به دستگاههای اجرایی و مشاوران
پیوست بخشنامه شماره ۹۷/۱۷۴۴۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۲	
<p>۳. عوامل</p> <p>عوامل مورد نیاز نظارت کارگاهی از نظر درجه و رشته تحصیلی، سابقه کار و تعداد به تناسب نوع و حجم کار طبق ضوابط این دستورالعمل براساس توافق کارفرما و مهندس مشاور و با رعایت موارد زیر تعیین می‌شود. چنانچه حین انجام خدمات، تغییر کمی یا کیفی عوامل یاد شده ضروری باشد، با اعلام کارفرما یا مهندس مشاور برای تعیین تعداد و ترکیب جدید آنها بررسی و توافق مجدد بعمل خواهد آمد.</p> <p>۱-۳. در هر گروه کاری نظارت کارگاهی (حداقل شامل دو نفر)، باید یک نفر عهده‌دار مسئولیت سرپرستی عوامل باشد. همچنین اگر چند گروه کاری نظارت در یک کارگاه وجود داشته باشد، تعیین یک نفر سرپرست به عنوان مسئول کار تمامی عوامل نظارت در کارگاه، الزامی است.</p> <p>۲-۳. عوامل نظارت کارگاهی برحسب حجم عملیات اجرایی و تخصص‌های مورد نیاز پروژه، تعیین می‌گردند.</p> <p>۳-۳. استفاده از خدمات یک مهندس ناظر برای چند پروژه و در قالب یک قرارداد نظارت، بنا به پیشنهاد مهندس مشاور و تایید کارفرما، مشروط بر اینکه مهندس ناظر موردنظر توانایی لازم را دارا بوده و این امر لطمه‌ای به کیفیت نظارت وارد نسازد، بلامانع است.</p> <p>۴-۳. استفاده از خدمات مهندس ناظر پاره‌وقت مشروط بر آنکه یک کمک ناظر یا کاردان فنی بصورت تمام‌وقت در کارگاه مستقر گردد، برحسب نیاز پروژه و با پیشنهاد مهندس مشاور و تایید کارفرما بلامانع است. منظور از نظارت پاره‌وقت بهره‌گیری از خدمات مهندس ناظر، بدون الزام به حضور دائمی وی در کارگاه و با تاکید بر حضور وی به‌هنگام اجرای فعالیتهای اصلی پروژه است.</p> <p>۵-۳. در کارگاه‌هایی که تعداد عوامل آنها برابر یا بیش از ۵ نفر باشد، حداکثر ۲۰ درصد کادر نظارت و در کارگاه‌هایی که تعداد عوامل آنها برابر یا کمتر از ۴ نفر باشد، حداکثر یک نفر می‌تواند به‌عنوان کمک ناظر انتخاب شود.</p> <p>۶-۳. توانایی فنی و اجرایی</p> <p>عوامل نظارت باید ضمن دارا بودن شرایط مناسب از نظر درجه تحصیلی، رشته تحصیلی، دوره‌های آموزشی ضمن خدمت و سابقه کار، توانایی‌های لازم (از جمله توانایی جسمانی) برای کار در شرایط کارگاه موردنظر را نیز دارا باشند.</p> <p>۱-۶-۳. عوامل نظارت کارگاهی برحسب طبقه شغلی مربوط، باید دارای گواهی درجه تحصیلی لازم باشند. درجه تحصیلی قابل قبول برای پایین‌ترین طبقه شغلی، دیپلم دبیرستان، هنرستان فنی یا سطوح آموزشی هم‌تراز می‌باشد. رشته تحصیلی مورد قبول برای درجه کارشناسی و بالاتر صرفاً گروه فنی و مهندسی است. برای پروژه‌های موضوع بند ۳-۱، گرایش در رشته تحصیلی نیز باید ملاک انتخاب باشد.</p> <p>یادآوری: مطابق تبصره ۱ بند ۱-۹ از ابتدای سال ۱۳۹۸، حداقل درجه تحصیلی عوامل نظارت کارگاهی، کاردانی خواهد بود.</p> <p>۲-۶-۳. گواهی درجه و رشته تحصیلی افراد باید توسط مراجع ذیصلاح صادر شده باشد. ارائه روگرفت (copy) گواهی تحصیلی و مطابقت با نسخه اصل آن توسط کارفرما، الزامی است.</p>	

صفحه ۵ از ۱۳	بخشنامه به دستگاههای اجرایی و مشاوران
پیوست بخشنامه شماره ۹۷/۱۷۴۴۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۲	
<p>۷-۳. سابقه</p> <p>۷-۳-۱. سابقه کار عوامل نظارت کارگاهی، براساس ارائه گواهی معتبر انجام کار، پس از فراغت از تحصیل، محاسبه می‌گردد. احراز سابقه کار عوامل به عهده مشاور است و کارفرما در صورت صلاحدید می‌تواند به صورت موردی نسبت به کنترل مدارک مربوط به سوابق کاری اقدام نماید.</p> <p>تبصره: سابقه افراد با درجه تحصیلی کارشناسی ارشد و یا دکترا در هر یک از رشته‌های مهندسی به ترتیب معادل سابقه کار کارشناس (مهندس) به اضافه ۲ و یا ۴ سال است.</p> <p>۷-۳-۲. چنانچه عوامل نظارت کارگاهی موفق به اخذ مدرک تحصیلی بالاتر در رشته ذیربط شوند، حتی اگر این موضوع در طول اجرای پروژه باشد، سنوات سابقه کار قبل از اخذ مدرک کارشناسی با اعمال ضریب ۰/۷ و با مدرک تحصیلی جدید محاسبه می‌شود.</p> <p>تبصره: برای مهندسان، گواهی کار یا کارآموزی در دوران تحصیل دانشگاهی با ضریب یک دوم در محاسبه سابقه کار منظور می‌گردد.</p> <p>۷-۳-۳. با ارائه گواهینامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای مرتبط با خدمات نظارت کارگاهی عوامل که از طریق مراجع ذیصلاح دولتی از قبیل دانشگاه‌ها، وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت آموزش و پرورش صادر یا تایید شده باشند، متناسب با مدت دوره‌های آموزشی یاد شده و حداکثر معادل ۲ سال تجربه به سابقه عوامل یاد شده اضافه می‌شود.</p> <p>تذکر: دوره‌های نظام فنی و اجرایی شامل این بند نخواهند شد.</p> <p>۷-۳-۴. استفاده از مهندس (با حداقل درجه تحصیلی کارشناسی) با سابقه کار کمتر از ۳ سال در امر نظارت کارگاهی صرفاً به عنوان "کمک ناظر" مجاز می‌باشد.</p> <p>۷-۳-۸. افرادی که سابقه کار نظارت داشته و در این دستورالعمل طبقه‌بندی نشده‌اند، در صورت نیاز و با مسئولیت مهندس مشاور و با توجه به سابقه کار، در طبقه شغلی مورد توافق مشاور و کارفرما، قرار می‌گیرند. حداکثر ۲۰ درصد عوامل نظارت مشمول این بند می‌باشد و بنابراین استفاده از عوامل مشمول این بند برای کارگاه‌های با تعداد عوامل کمتر از ۵ نفر، مجاز نمی‌باشد.</p> <p>۷-۳-۹. در طی دوره اجرای پروژه، نباید در انجام مسئولیت نظارت خللی وارد شود. به همین منظور، در صورت عدم حضور</p>	

صفحه ۶ از ۱۳	بخشنامه به دستگاههای اجرایی و مشاوران				
پیوست بخشنامه شماره ۹۷/۱۷۴۴۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۲					
<p>هریک از عوامل نظارت، مهندس مشاور موظف به جایگزین کردن عامل متناظر با طبقه شغلی مربوط، در کارگاه می‌باشد.</p> <p>تبصره: در کارگاههایی که با توجه به شرایط بند ۳، تعداد عوامل نظارت کارگاهی برابر یا بیش از ۳ نفر باشد، در صورتی که یکی از عوامل به خاطر دلایل موجهی مانند مرخصی و یا ماموریت، به طور موقت در محل کارگاه حضور نداشته باشد، مشروط به آنکه در انجام مسئولیت نظارت خللی وارد نگردد، وظایف نظارت شخص یادشده می‌تواند توسط سایر عوامل مستقر در کارگاه پوشش داده شود. در هر صورت عدم حضور موقت عوامل، بیش از یک سوم تعداد کل عوامل نظارت در هر کارگاه، مجاز نمی‌باشد.</p> <p>۴. حق الزحمه ماهانه عوامل نظارت</p> <p>حق الزحمه ماهانه عوامل نظارت کارگاهی بابت کارکرد عادی ماهانه (موضوع بند ۷) از حاصل ضرب حق الزحمه مبنا (B) موضوع بند ۱-۹، در ضرایب n_1 تا n_6 که در صورت شمول بصورت ماهانه اعمال می‌شوند، مطابق رابطه‌های زیر بدست می‌آید:</p> <table border="0"> <tr> <td>$(S_i) = B_i \times n_1 \times n_2 \times n_3 \times n_4 \times n_5 \times n_6$</td> <td>رابطه "۱"</td> </tr> <tr> <td>مجموع S_i ها = حق الزحمه ماهانه تمامی عوامل (S_0)</td> <td>رابطه "۲"</td> </tr> </table> <p>که در رابطه‌های فوق، i از عدد یک تا تعداد کل عوامل نظارت کارگاهی پروژه می‌باشد.</p> <p>تذکر: در صورت عدم احراز شرایط لازم برای تعیین هر یک از ضرایب یادشده، مقدار آن ضریب برابر با <u>عدد یک</u> فرض می‌شود.</p> <p>۴-۱. ضریب منطقه‌ای (n_1)</p> <p>ضریب منطقه‌ای با توجه به محل اجرای کار، با استفاده از ضمیمه شماره ۷ پیوست این بخشنامه با عنوان "نقشه پراکنش ضرایب منطقه‌ای حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی" به دست می‌آید.</p> <p>۴-۱-۱. تغییر نام بخش‌ها مقدار ضرایب را تغییر نمی‌دهد. چنانچه تغییری در تقسیمات کشوری ایجاد شود ضریب منطقه‌ای قبل از تغییر، ملاک عمل می‌باشد.</p> <p>۴-۱-۲. برای اعمال ضریب منطقه‌ای به حق الزحمه عوامل نظارت کارگاهی در پروژه‌هایی که در بیش از یک بخش واقع شده‌اند، این ضریب به تناسب طول مسیر واقع شده در هر بخش محاسبه می‌شود.</p>		$(S_i) = B_i \times n_1 \times n_2 \times n_3 \times n_4 \times n_5 \times n_6$	رابطه "۱"	مجموع S_i ها = حق الزحمه ماهانه تمامی عوامل (S_0)	رابطه "۲"
$(S_i) = B_i \times n_1 \times n_2 \times n_3 \times n_4 \times n_5 \times n_6$	رابطه "۱"				
مجموع S_i ها = حق الزحمه ماهانه تمامی عوامل (S_0)	رابطه "۲"				

پیوست بخشنامه شماره ۹۷/۱۷۴۴۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۲

۴-۲. ضریب ویژگی کار (n₂)

با توجه به موضوعات اشاره شده در جدول زیر، ضریب ویژگی کار تعیین و به حق الزحمه مبنای عوامل اعمال می‌گردد. در صورتی که در یک قرارداد یا در یک پروژه، چند موضوع کاری وجود داشته باشد، ضریب هر موضوع به طور جداگانه و فقط یک بار اعمال می‌شود. در صورت نیاز و برای کارهایی که در موارد زیر به آنها اشاره نشده است، با ارائه ضریب پیشنهادی مشخص و گزارش توجیهی لازم، موضوع از طریق کارفرما به شورای عالی فنی منعکس می‌شود تا چنانچه مورد تایید قرار گرفت، ملاک عمل قرار گیرد.

جدول شماره ۱

کد	موضوع کار	ضریب ویژگی
۱-۲-۴	راه و راه آهن، سدهای بزرگ، خطوط انتقال (آب، نفت، گاز، برق و مخابرات)، شبکه (گاز، آب، برق و مخابرات)، شبکه جمع‌آوری و انتقال فاضلاب، شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی، شبکه‌های آبیاری و زهکشی، معادن زیرزمینی، پل، تونل و تاسیسات مربوط، تاسیسات پالایشگاهی و پتروشیمی، ساحل‌سازی، مهندسی و ساماندهی رودخانه و موج شکن، سازه‌های زیرزمینی و ایستگاه‌های زیرزمینی مترو با تأسیسات مربوط	۱/۲۵
۲-۲-۴	معادن روباز، سیلوها، برج‌های مخابراتی و اسکله	۱/۲۰
۳-۲-۴	نیروگاه‌ها، باند فرودگاه و ساختمانهای با ارتفاع بالای ۳۰ متر از سطح زمین در صورتی که مشمول شرایط تعریف شده در بند ۱-۸-۱ باشد	۱/۱۰

تذکره: در کارهای خطوط انتقال (آب، نفت، گاز، برق و مخابرات) و شبکه (گاز، آب، برق و مخابرات)، این ضریب فقط به حق الزحمه عواملی که بصورت خطی در بخش انتقال و شبکه ارائه خدمات می‌نمایند، تعلق می‌گیرد. چنانچه عوامل ناظر بر بخش‌های غیر خطی کاملاً از عواملی که بر بخش‌های خطی پروژه نظارت می‌کنند، منفک باشند، این ضریب به حق الزحمه عوامل بخش غیر خطی، مانند بخش ایستگاه‌های تقویت فشار و پست‌ها و... پروژه تعلق نمی‌گیرد.

۴-۳. ضریب خدمات توام (n₃)

ضریب خدمات توام در مورد مهندس ناظر یا سرناظر که در بیش از یک رشته یا موضوع کار مورد نظارت، تخصص یا تجربه داشته باشد و بر این اساس در کارهای مختلف به صورت توام، ارائه خدمات نماید به میزان ۱/۱۰ اعمال می‌شود، مشروط براینکه لزوم انجام خدمات توام مورد تایید کارفرما بوده و برای تخصص‌های جنبی، فرد دیگری در کادر نظارت پیش‌بینی نشده باشد.

۴-۴. ضریب تخصص ویژه (n₄)

در مواردی که به تخصص‌های ویژه یا تجربیات خاص نیاز است به شرط ارائه گواهی مهارت یا سابقه کار مربوط، با توافق مشاور و کارفرما ضریب ۱/۲۰ به حق الزحمه عامل نظارت کارگاهی مربوط اعمال می‌شود.